

ZABEZPEČENÍ NEPŘETRŽITÉ A ÚČINNÉ LETECKÉ PODPORY POZEMNÍHO VOJSKA PŘI VYSOKÝCH TEMPECH OPERACE

Podplukovník Štefan Galbavý

Úplná mechanisace armád, nové bojové prostředky a zbraně hromadného ničení mají za následek organizační změny pozemního vojska a změny ve způsobech vedení operace a boje. Tyto změny vyvolané u pozemního vojska novou bojovou technikou a novými ničivými prostředky mají vliv též na provádění letecké podpory a na způsoby provádění samostatné bojové činnosti letectva. Změny u samého letectva záleží v nebyvalém rozvoji letecké bojové techniky, v zavedení bezpilotních prostředků vzdušného napadení, nových raketových zbraní a ničivých prostředků, odrážejí se obdobně jako u pozemního vojska i v organizaci a způsobech provádění bojové činnosti letectva.

Všechna tato nová technika napomáhá nebo brzdí provádění nepřetržité letecké podpory pozemního vojska. Zavedení atomových zbraní a bezpilotních prostředků vzdušného napadení, které působí z větších dálek za každého počasí, vyžaduje, aby postup pozemního vojska byl i přes některé nepříznivé vlivy nové bojové letecké techniky (veliké rychlosti snižují možnost pozorovat cíle, zkrácen pobyt nad bojištěm, krátká doba pro zaměřování atd.) letecky zabezpečen. Samostatná činnost letectva i při nebyvalém vzrůstu jeho úderné síly nemůže totiž vést k rozhodujícím úspěchům na bojišti. Zásada společné činnosti všech druhů vojsk na daném směru, za společným cílem, i když v různých hloubkách a v různé době, zůstává nadále v platnosti.

Vzhledem k současným změnám a k nově zaváděné reaktivní letecké a raketové technice nelze mluvit o ustálených formách letecké podpory.

V soudobé operaci bude letecká podpora pozemního vojska zpravidla prováděna jen reaktivními letouny.

U reaktivních letounů se zvětšila rychlost až trojnásobně, zvýšil se dostup a dolet. Naproti tomu však se zvýšením rychlosti zvětšil poloměr zatáčky až desetinásobně, snížila se možnost vyhledávat cíle malých rozměrů (bodových) na bojišti. Reaktivní letouny mají až čtyřnásobně větší spotřebu pohonných hmot a až dvojnásobně delší start.

Letectvo svými takticko-technickými vlastnostmi je schopno provádět nepřetržitou činnost proti nepříteli ve dne i v noci, uskutečnit hromadné údery v krátké době do kteréhokoli prostoru, způsobit nepříteli značné ztráty na živé síle a technice, včas zasáhnout proti zbraním hromadného ničení a účinně pomáhat pozemnímu vojsku splnit stanovené úkoly.

V tomto příspěvku se chci zabývat některými otázkami, které po zavedení reaktivní techniky a zbraní hromadného ničení mají vliv na leteckou podporu pozemního vojska při vysokých tempech operace.

Použití atomových zbraní letectvem

Atomových zbraní používá atomové dělostřelectvo, bezpilotní prostředky a letectvo. V současné době i přes úspěšný rozvoj dělostřeleckých prostředků a bezpilotních prostředků zůstává letectvo nadále hlavním nosičem atomových zbraní. Soudobá letecká technika dosáhla vysokého stupně rozvoje, takže lze provádět přesné atomové údery ze vzduchu i za složitých povětrnostních podmínek nebo v noci. Tyto údery mohou být vzhledem k velkému taktickému doletu letounů prováděny do celé hloubky nepřátelské sestavy, do týlu a do zápolí. Letectvem lze provádět hromadné atomové údery do kteréhokoli prostoru s překvapením, a tak dosáhnout úspěšného ničení bojové techniky a živé síly nepřitele.

Překvapivými atomovými údery na hlavní uskupení nepřátelských vojsk, palebná postavení a letiště lze vytvořit podmínky pro vysoké tempo operace, pro splnění úkolů pozemních svazků (svazů) a pro dosažení cíle operace.

Atomové údery provádějí zvláštní letecké útvary, které jsou vybaveny speciálními letouny. Mohou být však prováděny reaktivními letouny jednotlivých druhů letectva, když tyto letouny byly upraveny pro tuto činnost. Hlavním nosičem je zatím bombardovací reaktivní letoun, který vyhovuje všem podmínkám pro provádění překvapivých a přesných úderů i za složitých podmínek. Provádění atomových úderů při neviditelnosti cíle pomocí dálkoměrného kruhového systému „RYM“ vyžaduje určité doby. Předem je třeba vypočítat hodnoty bombardování, při čemž musí být známy souřadnice objektu. Výpočet hodnot trvá 2 až 3 hodiny. K této době musíme přičíst dobu letu, a tak dostaneme dobu zásahu, která, jak je vidět, je značná. Změnu objektu atomového úderu při tomto způsobu lze provést, když byl dán povel ke změně 10 minut před shozem atomové pumy a byly předem připraveny výpočty pro záložní cíl.

Atomové údery prováděné s použitím optického nebo radiolokačního zaměřovače mohou být provedeny v době poloviční i menší. Třeba však počítat s dobou kolem jedné hodiny, protože při bombardování za normálních povětrnostních podmínek bombardovací úder vyžaduje určité přípravy (příprava osádek, bombardovací výpočty, vzlet letounů a let k cíli). Ke zkrácení doby provedení atomových úderů letectvem je třeba v budoucnu počítat s použitím i stíhacích reaktivních typů, kterými bude možné provádět údery v kratší době i na pohyblivé cíle.

Z toho plyne, že ten velitel, který dává požadavek na provedení atomového úderu letectvem, musí jej dát včas a mimo hlavní objekt napadení určit aspoň jeden záložní. Letectvu je třeba určovat jen ty objekty, které nemohou být účinně zasaženy atomovým dělostřelectvem nebo bezpilotními prostředky a jsou důležité pro vedení operace (zálohy, zásobovací základny apod.).

Atomových prostředků proti našim vojskům, bojové technice a letectvu může použít nepřítel v kterékoli době. Z toho nám vyplývá nutnost ničit atomové prostředky ihned po jejich zjištění. Tento úkol musí být prováděn nepřetržitě bez ohledu na dobu zahájení operace, a to všemi prostředky, které mohou účinně zasáhnout. Na tomto úkolu se bude podílet hlavně letectvo, protože půjde o objekty rozmístěné v prostoru od 15 km za čarou dotyku až do hloubky 500 km.

Použití reaktivních letounů k letecké podpoře

Vybavení bombardovacího a stíhacího bombardovacího letectva reaktivními letouny se projevuje při provádění letecké podpory těmito novými znaky:

a) Doba zásahu je více než o polovinu kratší, než byla u pístových letounů, což uvádí tato tabulka:

Typ letounu	Vzdálenost letiště od cíle v km	Doba zásahu v minutách			
		pro pohotovost čís. 1		pro pohotovost čís. 2	
		roj	letka	roj	letka
Il-10	75 km	27	38	39	50
MIG-15		13	19	20	26
Il-10	100 km	31,5	42,5	43,5	54,5
MIG-15		15	21	22	28
Il-10	150 km	40,5	51,5	52,5	63,5
MIG-15		19	25	26	32

b) Při provádění letecké podpory letouny MIG-15 zpravidla nepotřebují tyto letouny ochranu stíhacím doprovodem.

c) Větší stoupavost a rychlost letounů umožňuje manévr proti palbám protiletadlového dělostřelectva.

d) Nový výstroj letounů a dokonalé prostředky k zabezpečení letecké činnosti umožňují provádět bojovou činnost i v noci, a tím splnit požadavek nepřetržité letecké podpory.

e) Nové optické a radiolokační zaměřovače zvýšily přesnost bombardování a umožnily bombardování bez vidu (noc, mračna). Palba palubních zbraní s automatickými zaměřovači je přesná.

f) Zdokonalenými palubními zbraněmi se zvětšenou ráží lze účinněji ničit a umlčovat pozemní cíle.

g) Vysoké rychlosti letu nedovolují vést mířenou opakovanou palbu.

h) Při velkých rychlostech letu lze ze středních a velkých výšek velmi těžko pozorovat a ukazovat objekty malých rozměrů.

Další vývoj letecké reaktivní techniky, výzbroje a výstroje letounů a bezpilotních prostředků a jiných technických zařízení odstraní i zápory uvedené za „g“ a „h“ a umožní provádět účinnou leteckou podporu pozemního vojska.

Provádění letecké podpory pozemního vojska

Pojmem letecká podpora pozemního vojska je nutno rozumět úkoly plněné letectvem za letecké přípravy zteče, úkoly prováděné během letecké podpory zteče a útoku v hloubce nepřátelské obrany, jakož i úkoly v boji s nepřátelskými zálohami.

Nová bojová technika a nové prostředky ničení umožňují pozemnímu vojsku ničit nepřítele ve větším prostoru, než tomu bylo dosud, a proto lze bojovou činnost letectva posunout do větší hloubky nepřátelské sestavy. Proto se při průlomu nepřátelské obrany úderý letectva (bitevní činnost) na první a druhé postavení hlavního pásma obrany staly výjimkou. Pro neúčast reaktivních letounů v boji o první a druhé postavení mluví i ta okolnost, že v soudobých podmínkách je třeba počítat u nepřítele s aktivnější protivzdušnou obranou vzhledem k zvýšení počtu protiletadlových hlavních v hlavním pásmu obrany. V pásmu pěší divise podle dosud platných zásad kapitalistických armád může být 64 lehkých protiletadlových zbraní, k tomu asi 32 posilových, a kromě toho do prostoru divise budou zpravidla zasahovat posilové prostředky armádního sboru (lehké a střední a protiletadlové raketometry), celkem asi 115 hlavních.

Aby reaktivní letouny mohly provádět bojovou činnost proti pozemním cílům v taktické hloubce, bude třeba nepřátelské protiletadlové prostředky v prostoru prvního a druhého postavení ničit jen dělostřelectvem. Dosud se na tomto úkolu podílely pístové pancéřované letouny.

Provádění letecké podpory v malých nebo ve středních výškách nelze si představit v podobě delšího pobytu reaktivních letounů nad bojištěm, jak tomu bývalo u pístových pancéřovaných letounů. Zvýšené nebezpečí zásahu nepřátelskými protiletadlovými prostředky a velká rychlost reaktivního letounu učinily jeho delší pobyt nad bojištěm neúčelným. Ničení nepřátelských objektů na bojišti musí být proto prováděno překvapivým úderem, jediným náletem. Opakovat nálet bude možno, jen bude-li to vyžadovat situace. Tím zaniká jeden ze způsobů provádění letecké podpory „přímy (bitevní) doprovod“, který měl za úkol okamžitě umlčovat nově zjištěné nepřátelské cíle. Tento úkol může v současné době úspěšně plnit dělostřelectvo nebo letectvo lety „na výzvu“ (z pohotovosti na letištích).

Na cíle v hloubce, proti kterým nelze okamžitě a účinně zasáhnout pozemními palebnými prostředky, bude působit stíhací bombardovací letectvo, které k tomuto účelu vyčleňuje část sil do pohotovosti číslo 1 nebo 2.

Nahrazení několika ztečí (působení po určitou dobu) jednou ztečí nezaručuje dlouhodobé umlčení nepřátelského objektu, a když se tohoto napadeného objektu rychle nezmocní pozemní vojsko, obnoví nepřítel své postavení a uvítá útočící vojska plnou palbou. Dlouhodobého umlčení lze dosáhnout použitím chemických prostředků. Těch však může být použito jen v souladu s postupem pozemního vojska, aby jimi nebyla vojska ohrožena.

Při krátkém pobytu nad bojištěm nelze s reaktivními stíhacími bombardovacími letouny uplatnit bojovou sestavu „kruh letounů“, jak tomu bylo dosud u bitevního letectva.

Na provádění letecké podpory se bude podílet stíhací bombardovací letectvo a bezpilotní prostředky vzdušného napadení. Vyzbrojením stíhacího bombardovacího letectva reaktivními letouny běžných stíhacích typů má bitevní činnost tyto charakteristické znaky:

- ničení pozemních cílů palbou paubních zbraní vyžaduje zvětšení výšky začátku útoku, aby mohlo být provedeno zamíření (potřeba 4 až 6 vteřin), střelba (krajní délka kolem 1000 m) a vybrání (kolem 200 m),
- útok se zpravidla zahajuje z výšky kolem 2000 m s úhlem střemhlavého letu od 15 do 50°,

- bombardování se provádí z výšek kolem 2500 až 3500 m pod úhly 50 až 60° s vybráním nejméně ve výšce 500 m, aby nedošlo k ohrožení letounu výbuchem vlastní pumy.

Stíhací bombardovací letectvo působí proti cílům do hloubky kolem 40 až 50 km. Jeho objekty činnosti při letecké podpoře mohou být: atomové zbraně, rakety všech druhů, dělostřelectvo, soustředění vojsk, pochodové proudy vojsk, automobilů a tanků, rádiové uzly a radiolokační stanice, velitelská stanoviště. I nadále působí hlavně proti objektům malých rozměrů (bodovým) pohyblivým a proti cílům, které nemohou být účinně zasaženy zbraněmi pozemního vojska.

U bombardovacího letectva, kromě technických a některých taktických změn po přezbrojení na reaktivní letouny, zůstávají hlavní zásady použití v platnosti.

Jestliže v minulosti nepřítelem bombardovacích sestav byly stíhací letouny a protiletadlové dělostřelectvo, dnes k tomu přistupuje radiolokace, která má vliv na provádění bojové činnosti letectva.

Provádění úderu v sestavě pluku nebo divise stává se neúčelným z těchto důvodů:

1. velká zranitelnost jak pozemní PVO, tak i stíhacím letectvem nepřítele;
2. shromáždění pluku nebo divise vyžaduje určité doby, o kterou se zkracuje taktický dolet;
3. shromažďování pluku nebo divise prodlužuje dobu zásahu;
4. při dlouhém shromažďování se prozrazuje připravovaná akce, a tím se ztrácí prvek překvapení;
5. spotřeba pohonných hmot při shromažďování v malých výškách a částečně i ve středních je značná.

Účelnější je provádět u bombardovacího letectva údery malými skupinami do letky, působícími za sebou v různých výškách a z různých směrů. Tím je možno dosáhnout krátké doby zásahu, překvapení a rozptýlení úsilí nepřátelských prostředků PVO.

Při úderech je třeba využívat kromě atomových pum i kombinace chemických pum se základními druhy pum.

Bombardovací letectvo bude na začátku útoku v součinnosti se stíhacím bombardovacím letectvem působit proti cílům v pásmu sborových záloh a dále v hloubce nepřátelské obrany. Proti těm cílům, které jsou mimo dosah pozemních zbraní, jsou odolné nebo plošné a mají pro vedení operace mimořádný význam.

Objekty činnosti bombardovacího letectva mohou být prostředky atomového napadení, raketové zbraně, operační zálohy, dělostřelecká uskupení, soustředění vojsk, železniční stanice, mosty, přepravy, opěrné body, velitelská stanoviště a jiné.

Jak se podílí bombardovací a stíhací bombardovací letectvo na nepřetržitě a účinně podpoře pozemního vojska, ukážeme si na jednotlivých částech letecké podpory, tj. za letecké přípravy zteče a za letecké podpory zteče a útoku v hloubce nepřátelské obrany.

Letecká příprava zteče

Tím, že se v období přípravy zteče používá všech druhů zbraní, zbraní hromadného ničení vto, stala se otázka letecké přípravy zteče velmi složitou. Cíl letecké přípravy zteče se sice nezměnil, avšak její náplň a způsoby provádění zaznamenaly vlivem vývoje útočné i obranné bojové techniky určitý pokrok.

Atomová, dělostřelecká a letecká příprava zteče tvoří v šoudobých podmínkách jeden kompaktní celek. Proto musí být použití atomových zbraní, údery letectva a palby dělostřelectva a raketových střel přesně sladěny co do prostorů, objektů činnosti a času provedení. Toto sladění je prováděno na základě plánu použití atomových zbraní, zpracovaného frontem (HV), a dále podle množství a druhu objektů, které je třeba v přípravě zteče zničit nebo umlčet, jakož i podle možností zúčastněných zbraní.

Provedení přípravy zteče může mít několik variant. Je-li dostatečné množství atomových zbraní, jsou hlavní úkoly přípravy plněny těmito zbraněmi a pak pořadí přípravy může být toto: atomová příprava, palby dělostřelectva a raketových střel a na konec údery letectva. Při plánování atomových úderů nutno počítat s tím, že bojová činnost letectva v prostorech výbuchu atomových zbraní může být prováděna za 10 minut po výbuchu ve výšce do 5000 m. Za tuto dobu se z prostoru výbuchu vzdálil radioaktivní mrak.

Při nedostatku atomových zbraní je možno přípravu zteče zahájit dělostřeleckými případy nejnebezpečnějších cílů, pak provést údery letectva a na konec atomové údery.

Když bude nedostatek atomových zbraní, budou atomové údery prováděny jen na první a druhé postavení hlavního pásma obrany (varianta). Po atomové přípravě může být v průběhu dělostřelecké přípravy zároveň prováděna letecká příprava, a to tak, že v době, kdy dělostřelectvo provádí palebný přepad na první a druhé postavení, provádí letectvo údery na divisní a sborové zálohy a na jiné objekty v těchto prostorech.

Příprava zteče je plánována pro každou vševojskovou armádu zvlášť. V tomto vševojskovém plánu jsou zahrnuty i úkoly letectva plněné v průběhu letecké přípravy zteče, doba provedení, druh a počet letounových vzletů, použité prostředky ničení, velení.

Náplň letecké přípravy prováděné klasickými prostředky ničení vychází ze vševojskového štábu (armády). Pozemní vojsko musí dát podklady pro leteckou přípravu zteče. Vyskytují se názory, že pozemní vojsko stačí svými prostředky ničit a umlčet všechny objekty v taktické hloubce, že letectvo ve prospěch pozemního vojska provádí jen ochranu, boj o nadvládu ve vzduchu a její udržení, ničení operačních záloh. S tímto názorem nelze v současné době souhlasit, protože nesplňuje požadavek nepřetržité a účinné podpory pozemního vojska při vysokých tempích operace.

Dělostřelectvo vybavené novou bojovou technikou, raketovými střelami, atomovými granáty a jinými ničivými prostředky, nemůže současně obsáhnout celou taktickou hloubku obrany nepřítele v pásmu průlomu vševojskové armády. A k dosažení překvapení je nutno umlčovat a ničit všechny zjištěné objekty v celé taktické hloubce obrany (atomové zbraně v celé hloubce obrany). Proto činnost dělostřelectva musí být doplněna zásahy letectva, i když jde o taktickou hloubku obrany.

V obranném pásmu pěší divise může být 45 až 50 dělostřeleckých baterií. Dělostřelectvo svými prostředky může za dělostřelecké přípravy současně umlčovat a ničit 25 až 30 nepřátelských baterií a kromě toho všechny odpory na prvním a druhém postavení a větší část odporů na třetím postavení. Proti zbývajícím nepřátelským dělostřeleckým bateriím a jiným objektům musí být použito atomových zbraní a letectva. Letectva má být použito proti těm objektům v taktické hloubce, které je nutno umlčovat a ničit za přípravy zteče a které nemohou být pojaty do paleb dělostřelectva (z jakýchkoli důvodů), raketových střel nebo atomových úderů. Za předpokladu použití 6 až 8 atomových granátů (v pásmu průlomu vševojenské armády) různého tritolového ekvivalentu a 6 atomových pum malé ráže lze počítat (jako varianta) se 4 až 6 atomovými granáty proti odporům na prvním postavení, s 2 atomovými granáty proti objektům na druhém postavení, s 2 až 3 atomovými pumami proti živé síle a uskupení dělostřelectva na třetím postavení, s 3 až 4 atomovými pumami proti sborovým zálohám. Toto množství atomových prostředků a palby dělostřelectva však nestačí pokrýt všechny nepřátelské objekty v pásmu průlomu vševojenské armády, a proto musí být přibráno letectvo.

Letectvu může být za letecké přípravy zteče (jako varianta) uloženo:

- zničit nebo umlčet 3 až 6 dělostřeleckých baterií, 3 až 5 radiolokátorů, 1 až 2 velitelská stanoviště (svazek, útvar) a zálohy v síle 1 až 2 pěších nebo tankových praporů.

Protože k dlouhodobému umlčení nepřátelské baterie je třeba 10 až 12 letounových vzletů stíhacího bombardovacího letectva, bude na umlčení 3 až 6 dělostřeleckých baterií třeba 1 až 2 plukovních vzletů; k ničení jednoho radiolokátoru třeba použít 1 až 2 rojů, a tedy 24 až 40 letounových vzletů stíhacího bombardovacího letectva na 3 až 5 radiolokátorů. K ničení jednoho velitelského stanoviště je třeba jednoho plukovního vzletu, tedy na 1 až 2 VS je třeba 1 až 2 plukovních vzletů. K ničení jednoho pěšího nebo tankového praporu počítáme do jednoho plukovního vzletu, na 1 až 2 prapory tedy bude třeba 1 až 2 plukovních vzletů. Proti plošným a odolným cílům je výhodnější použít bombardovacího letectva. Podle uvedené varianty jeví se celková potřeba:

- 2 až 3 plukovní vzlety bombardovacího letectva,
- do 3 plukovních vzletů stíhacího bombardovacího letectva.

Některé objekty mohou být ničeny již v průběhu atomové přípravy bombardovacími letouny doprovázejícími nosiče atomových pum.

Rozdělení objektů za přípravy zteče mezi dělostřelectvo a letectvo lze v procentech vyjádřit asi takto:

1. a 2. postavení:	dělostřelectvo 100 %, letectvo 0 %,
3. postavení:	dělostřelectvo 70 %, letectvo 30 %,
Dělostřelectvo nepřítel:	dělostřelectvo 60 %, letectvo 40 %,
Pásmo sborových záloh:	dělostřelectvo 50 %, letectvo 50 %,
Za pásmem sborových záloh:	dělostřelectvo 0 %, letectvo 100 %.

Kromě uvedených objektů zůstávají nejdůležitějšími objekty pro údery letectva atomové zbraně nepřítel a jeho odpalovací základny bezpilotních

prostředků. Tyto objekty musí být ničení nepřetržitě, nezávisle na plánování a provedení přípravy zteče.

Počty objektů a jejich rozdělení může být i jiné; to bude záviset na rázu nepřátelské obrany, na obsazení jednotlivých pásem obrany, na tom, kde bude úsilí, dále na způsobu provádění útoku našich pozemních sil (z chodu nebo z výchozího položení), na množství dělostřelectva a raketových střel a na možnostech vést jimi účinné palby proti nepřátelským objektům, na počtu atomových prostředků a na konec na počtu vyčleněných vzletů podpůrného letectva.

Počty vzletů pro leteckou přípravu zteče jdou zpravidla na vrub celkové hodnoty letecké podpory vševojskové armády. Při určování počtů objektů letectvu v letecké přípravě je třeba mít na zřeteli, že letecké útvary provádějící činnost v rámci letecké přípravy nebudou schopny zasahovat na začátku letecké podpory zteče, protože potřebují určitou dobu k doplnění a přípravě na další let.

Při použití úderů atomových granátů a pum a paleb raketových zbraní k provedení přípravy zteče mohou být počty vzletů bombardovacího a stíhacího bombardovacího letectva až o jednu třetinu nižší, než je tomu v případě, kdy uvedených prostředků hromadného ničení nebude použito (což vyplývá z kalkulace uvedené varianty).

Bojová činnost bombardovacího a stíhacího bombardovacího letectva za letecké přípravy zteče je prováděna s o u s t ř e d ě n ý m i ú d e r y. V denních podmínkách může být soustředěný úder uskutečněn během 5 až 6 minut a v noci pro stejný úkol může být třeba 20 až 30 minut, protože nelze provádět lety ve větších skupinách. Doba provedení soustředěného úderu bude závislá na počtu letounů určených k provedení úderu, na bojové sestavě a organizaci provedení úderu.

Letecká podpora zteče a útoku v hloubce nepřátelské obrany

Aby bylo dosaženo účinné podpory útočících vojsk, musí letecká podpora zteče přímo navazovat na leteckou přípravu zteče. Během přípravy zteče byly ničeny a umlčovány všechny zjištěné nepřátelské objekty, které stály v cestě útočícím vojskům. Proto mohly být atomové údery, palby dělostřelectva a útoky letectva časově a prostorově sladěny. Jinak je tomu za podpory zteče a útoku v hloubce nepřátelské obrany. Proti útočícím vojskům projeví se nepřátelské objekty, které nebyly do zahájení přípravy zteče známy a proti nimž nebyla vedena ničivá palba, a dále nepřátelské objekty, které nebyly za přípravy zteče zničeny. Nepřítel se bude snažit co nejrychleji odstranit následky atomových úderů přesuny nezasažených záloh a palebných prostředků do míst výbuchu, aby vyplnil mezery způsobené atomovými zbraněmi. Po zahájení zteče bude nepřítel zvyšovat činnost proti našim útočícím vojskům všemi prostředky. Kromě paleb dělostřelectva bude provádět údery atomovými zbraněmi, bezpilotními prostředky, protizteče zálohami a údery letectvem.

Rychlé zdolání hlavního pásma obrany je rozhodujícím momentem pro průběh celého útoku. Proto musí činnost atomových prostředků, dělostřelectva a letectva bez přerušení pokračovat od zahájení přípravy zteče, aby

byly včas likvidovány zásahy nepřítele směřující k ohrožení postupu pozemního vojska a splnění stanovených úkolů.

Dělostřelectvo má předem naplánovány palby na různá místa, kde jsou předpokládány odpory nebo rozmístění palebných postavení, takže je schopno po ukončení dělostřelecké přípravy provádět okamžitě podporu zteče. Proti neplánovaným objektům může DDS novou metodou zahájit palbu do 5 minut. Zásahy dělostřelectva jsou však hloubkově omezeny. Počítá se, že dělostřelectvo účinně zasahuje proti objektům do vzdálenosti 10 km od čáry dotyku. Za touto hranicí je značná spotřeba střeliva a palba je méně přesná. Raketovými střelami může dělostřelectvo zasahovat až do hloubky 60 km, avšak jen proti plošným objektům velkých rozměrů.

Činnost letectva bude v některých případech třeba usměrnit proti nově zjištěným objektům blíže než 10 km od čáry dotyku, protože dělostřelectvo nemůže obsáhnout všechny tyto objekty, když provádí současné umlčování dalších odporů a protibaterijní činnost. Pro letectvo zůstane zpravidla asi jedna třetina nově zjištěných objektů.

Činnost letectva v tomto období nelze předem podrobně rozplánovat, protože bude závislá

- na pozemní a vzdušné situaci, jaká se vyvinula v průběhu přípravy a zahájení zteče,
- na možnostech zásahu pozemních zbraní proti nepřátelským objektům,
- na plánu použití atomových prostředků.

Vševojskový velitel, pro kterého letectvo provádí podporu, musí letectvu určit prostory činnosti a druh pravděpodobných objektů, přibližně rozvrhnout celkovou hodnotu letecké podpory na jednotlivá údobí boje (operace), tj. do splnění bližšího úkolu, dalšího úkolu atd.

Objekty činnosti pro stíhací bombardovací letectvo v průběhu letecké podpory zteče mohou být

- dělostřelecké baterie, čítajíc v to i atomové,
- odpalovací základny bezpilotních prostředků,
- velitelská stanoviště,
- radiolokátory apod.

Pro bombardovací letectvo

- sklady atomových zbraní,
- odpalovací základny,
- operační zálohy,
- železniční a komunikační objekty.

Kromě úderů na atomové zbraně a odpalovací základny bezpilotních prostředků provádí letectvo svou činnost na výzvu vševojskového velitele.

Údery letectva na uvedené objekty musí být provedeny včas, tj. dříve, než nepřítel použije těchto prostředků proti útočícím vojskům. Na příklad proti zálohám musí být proveden úder dříve, než jich nepřítel použije k provedení protizteče. Operační zálohy mohou být ničeny v prostorech soustředění nebo na přesunech.

Největším nebezpečím pro útočící vojska zůstávají zbraně hromadného ničení. Proti nim musí být vyčleněno nejvíce vzletů podpůrného letectva, až do 50 %.

Zbraně hromadného ničení jsou převážně rozmístěny v operační hloubce. Prostředky nepřítele, kterými mohou být prováděny atomové údery, jsou zpravidla před zásahem rozmístěny takto:

— atomové dělostřelectvo:	vyčkávací prostor	30— 40 km,
	palebné postavení	12— 15 km;
— střely Honest John:	vyčkávací prostor	30— 40 km,
	palebné postavení	15— 20 km;
— střely Corporal:	vyčkávací prostor	60— 80 km,
	palebné postavení	30— 40 km;
— TM-61 (odpalovací základny):	vyčkávací prostor	180—300 km,
	palebné postavení	60—120 km;
— nosiče atomových pum: letiště vzdálená		400—600 km,
— základny přípravy atomových prostředků		400—600 km.

Již z tohoto rozmístění lze usoudit, že ničit tyto prostředky bude zpravidla jen letectvo a raketové zbraně.

Požadavky na úder letectva musí odpovídat potřebné době včasného zásahu. Tato doba je závislá na vzdálenosti letiště od místa objektu, na typu letounu, na velikosti skupiny a na vzdušné situaci.

I když v současné době počítáme s bojovou činností letectva ve dne a v noci i za nepříznivých povětrnostních podmínek, musíme mít na zřeteli vlivy, které působí na provádění bojové činnosti letectva a které mohou zabránit letectvu splnit úkol a tím i provedení letecké podpory pozemního vojska.

V současné době může být bojové činnosti letectva znemožněna rozmoklým letištěm (když nejsou umělá startovací pásma), mlhami, sněhovými bourkami apod., jakož i zásahem nepřátelského letectva. Na přesnost provedení úkolu může mít do jisté míry vliv protiradiotechnická činnost nepřítele. Toho si musí být vševojskoví velitelé při kladení požadavků na letectvo vědomi.

V soudobých podmínkách může nastat situace, kdy činnost letectva bude znemožněna a bude muset být nahrazena jinými prostředky, jako jsou bezpilotní prostředky vzdušného napadení, rakety apod., které však v současné době nedosahují té přesnosti zásahu objektů menších rozměrů tak jako letectvo.

Kromě uvedených úkolů letectva za letecké podpory plní letectvo frontu v rámci operační součinnosti další úkoly, které zabezpečuje pozemní vojsko při vysokých tempech operace. Mezi hlavní z těchto úkolů patří

- vybojování a udržení nadvlády ve vzduchu,
- ochrana vojsk před vzdušným napadením,
- nepřetržitý vzdušný průzkum celé hloubky nepřátelské obrany.

Tyto úkoly jsou rozsáhlé a jejich rozbor by vyžadoval několik samostatných článků.

Závěrem lze říci, že zabezpečení nepřetržitě a účinně letecké podpory pozemního vojska v soudobých podmínkách operace vyžaduje

a) od vševojskových velitelů:

- znát zásady letecké podpory a možností podpůrného letectva vzhledem na nové bojové prostředky,

- umět zhodnotit vzdušnou situaci,
- určovat letectvu jen ty objekty, které nemohou být ničeny prostředky pozemního vojska,
- požadavky na výzvu dávat včas,
- k plánování a řízení operace přibírat představitele letectva;
- b) od leteckých velitelů podpůrného letectva:
- znát situaci pozemního vojska a plán vedení operace,
- být připraven kdykoli předkládat vševojskovému veliteli rozbor vzdušné situace a návrh na použití podpůrného letectva vzhledem k pozemní situaci,
- předkládat iniciativní návrhy na zásah letectva,
- umisťovat své velitelské stanoviště poblíže velitelského stanoviště vševojskového velitele;
- c) od týlu:
- vypořádat se s otázkami letištního manévru;
- d) od vývoje leteckých bojových prostředků:
- zkonstruovat typ letounů odpovídající požadavkům rychlého zásahu proti pozemním cílům s možností provádět dlouhodobé umlčování za všech podmínek.

Vyřešení nepřetržité letecké podpory je tedy složitou otázkou organizační, technickou i letecky týlovou. Obsahem tohoto příspěvku bylo zmínit se o některých otázkách týkajících se této tematiky z hlediska vševojskového, hlavně pokud na nepřetržitost podpory má vliv nová letecká technika a atomové zbraně.

*

Zabezpečení nepřetržité a účinné letecké podpory pozemního vojska při vysokých tempích operace za použití atomových zbraní vyžaduje dokonalé organizace a technického zabezpečení součinnosti letectva s pozemním vojskem. Nové formy a způsoby vedení operace přináší i změny v organizaci a zabezpečení součinnosti. Tyto změny již vyplývají ze zásad uvedených v předcházejících statích. S tím souvisí i otázka velení letectvu při provádění podpory pozemního vojska. Tyto velmi důležité otázky budou rozebrány v samostatném příspěvku v některém z dalších čísel Vojenské mysli.